

вантажовідправник, фрахтівник, фрахтувальник та вантажоодержувач. В усіх інших випадках фрахтувальник є вантажовідправником.

Предметом договору повітряного чартеру є послуги з надання місткості повітряного судна та з виконання перевезення.

Зміст договору повітряного чартеру становлять права та обов'язки його сторін. Найважливішим обов'язком фрахтувальника є сплата фрахту, тобто проїзної плати, розмір якого сторони визначають за взаємною домовленістю відповідно до чинного законодавства. Фрахтівник зобов'язаний надати весь транспортний засіб або його частину для задоволення законних інтересів фрахтівника та перемістити транспортний засіб у вказаний фрахтівником пункт призначення. Крім того, фрахтівник зобов'язаний надати транспортний засіб, визначений домовленістю сторін щодо типу, виду тощо, у належному (технічному і комерційному) стані.

Отже, особливу роль серед авіаційних перевезень відіграють чартерні перевезення, тобто перевезення, що здійснюються за договором повітряного та чартеру (фрахтування).

Література

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 40. – Ст. 356.

2. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 48. – Ст. 536.

3. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання / за заг. ред. Бичкової С. С. – К.: КНТ, 2008. – 2-е вид. – 498 с.

УДК 342.9 (043)

Любота О. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Троцюк Н. В., к.ю.н., старший викладач

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ АВІАЦІЇ

На сьогодні питання охорони праці працівників авіації є надзвичайно актуальним, оскільки безпека авіації насамперед залежить від праці працівників повітряної сфери. Слід зазначити, що в національному законодавстві України окремо виокремлено регулювання трудових відносин працівників у повітряній сфері, що є свідченням прагнення нашої держави наблизити правові норми законодавства до світових стандартів [1, с. 175].

Правові аспекти охорони праці працівників авіації досліджували у

своїх роботах такі вчені як: Н. Б. Болотіна, С. В. Вишновецька, В. В. Жернаков, І. О. Личенко, В. І. Щербина та інші. У своїх працях вчені неодноразово зазначали про необхідність на законодавчому рівні вжиття заходів щодо вдосконалення норм в сфері охорони праці.

Розглянемо більш детально законодавчі акти України, які регулюють правовідносини у сфері охорони праці працівників авіації.

Одним з основних нормативно-правових актів України, що регулює відносини у сфері охорони праці на авіаційних підприємствах нашої держави є Кодекс законів про працю України. Даний Кодекс відповідно до ст. 1 регулює трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя трудящих, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини [2].

Спеціальним нормативно-правовим актом, який регулює відносини інституту охорони праці є Закон України «Про охорону праці». Згідно ст. 1 даного Закону, охороною праці є система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності [3].

Статтею 17 Закону України «Про транспорт» визначено, що трудові відносини, соціальний захист і дисципліна працівників регулюються Кодексом законів про працю України, іншими законодавчими актами України [4].

На теренах України діє також Повітряний кодекс України. У ч. 1 ст. 1 Повітряного кодексу України визначено поняття авіаційного персоналу, який працює на авіаційних підприємствах, а саме: «авіаційний персонал – це особи, які пройшли спеціальну фахову підготовку, мають відповідне свідоцтво і здійснюють льотну експлуатацію, технічне обслуговування повітряних суден, організацію повітряного руху, технічну експлуатацію наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження» [5].

Відповідно до ст. 53 Повітряного кодексу України трудові відносини та соціальний захист авіаційного персоналу регулюються законодавством України про працю, соціальне страхування і державну допомогу, іншими актами законодавства України, галузевою угодою між центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту і профспілками працівників цивільної авіації України, колективними договорами підприємств. Щодо особливостей умов праці, соціально-побутового, житлового забезпечення, режиму робочого часу, часу відпочинку окремих категорій авіаційного персоналу, то їх встановлено законодавством України з урахуванням міжнародних вимог та рекомендацій щодо безпечних умов праці та

особливих умов соціального захисту окремих категорій авіаційного персоналу [5].

Особа, яка належить до авіаційного персоналу, має відповідати кваліфікаційним вимогам за професійною ознакою, станом здоров'я та мати належним чином оформлене свідоцтво згідно з авіаційними правилами України, яке видається окремо на кожну спеціальність осіб авіаційного персоналу. Наявність свідоцтва є необхідним для таких спеціальностей осіб авіаційного персоналу: 1) пілот повітряного судна; 2) диспетчер управління повітряним рухом (диспетчер служби руху); 3) персонал з технічного обслуговування повітряних суден; 4) члени випробувального екіпажу; 5) член екіпажу пасажирського салону (бортпровідник); 6) диспетчер із забезпечення польотів.

У Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХП) (випуск 68 «Авіаційний транспорт») відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення ДКХП поряд із вимогами, які викладено у відповідних розділах кваліфікаційних характеристик, працівники авіаційного транспорту повинні знати, виконувати та дотримуватися правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, електробезпеки, безпечного ведення робіт, виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку [6]. Відповідно до ст. 44 Закону України «Про охорону праці» - за порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, їх організацій та об'єднань винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом [3].

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити висновок, що в Україні діють різноманітні законодавчі акти, які регулюють охорону праці пілота повітряного судна, диспетчера управління повітряним рухом (диспетчера служби руху), персоналу з технічного обслуговування повітряних суден, члена випробувального екіпажу, члена екіпажу пасажирського салону (бортпровідника), диспетчера із забезпечення польотів, а також інших осіб на авіаційних підприємствах. Всі ці акти знаходяться в правовому полі, і тому роблять діяльність цих суб'єктів безпечною.

Література

1. Остапенко Л. О. Правові основи охорони праці на авіаційних підприємствах України / Л. О. Остапенко // Митна справа. – 2013. – № 6 (90). – С. 175-179.

2. Кодекс законів про працю України: станом на 10 грудня 1971 р. № 322-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542.

3. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII //

Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 21. – Ст. 133.

4. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 44.

5. Повітряний кодекс України: станом на 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 44.

6. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 68 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp/vipusk-68>.

УДК 34:002:629.7.067(043.2)

Майко В. Г., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН ТА БЕЗПЕКИ В ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ

Інформаційна насиченість є невід’ємною властивістю сучасних суспільних відносин, в тому числі в галузі цивільної авіації. Це обумовлює необхідність підтримки належного рівня інформаційної безпеки, оскільки, з одного боку, ефективне застосування інформаційних технологій у цивільній авіації надає значні можливості для економії часу та коштів, удосконалює конкурентоспроможність повітряного транспорту, підвищує якість надання послуг у цій галузі, з іншого – інформаційні технології та інформація є об’єктами протиправних посягань.

Державне регулювання діяльності цивільної авіації та використання повітряного простору України має забезпечувати задоволення потреб особи, суспільства і держави у повітряних перевезеннях за умови підтримки належного рівня безпеки авіації, в тому числі інформаційної [1].

У зв’язку з цим відразу постає низка проблем: суспільні відносини в інформаційній сфері є слабо регульованими з точки зору права, рівень інформаційної грамотності населення України недостатній, а темпи інформатизації – нерівномірні в різних сферах суспільного життя і, порівняно з розвиненими країнами світу, надто повільні. Згідно з оцінками експертів у світовому рейтингу країн за розвитком інформаційних технологій і телекомунікацій Україна посідає 51-е місце. В умовах ринкової економіки інформаційні ресурси набувають й іншого виміру – засобу виробництва. Без постійного вдосконалення, в тому числі інформаційної сфери, цивільна авіація України ризикує втратити конкурентоспроможність, що фактично вже й відбувається.

Інформаційна безпека в цивільній авіації є темою, що інтенсивно